

ŽEMAITIJA

visuomenės bepartysis laikraštis.

Išeina sekmadieniais ir ketvirtadieniais.

Prenumeratos kaina vienam mėnesiui:
Raseinių miesto ūmėjams — 1 rb. 80 k.
Visiems kitiems „ 2 rb.

REDAKCIJOS ADRESAS:
Raseiniai, Senatorių gatvė № 21

Skelbimų kaina:
Petito eilutei arba jos vietai ant pirmo puslapio — 75 k.
ant antro 50 k.

№ 29

Raseiniai, Ketvirtadienis, Birželio m. 12 d. 1919 m.

Metai I

Medžių aukcionas.

Birželio 15 d. 1919 m. prieš piet 10 val. Raseiniai Jasna gūrką № 7 vyriausioje miškų nuvadoje bus aukcionu parduodama viešai dalimis arba kartu visi pagramančio ir Tenenių rajonuose esantieji išdžiūvę ir vėjų nulaužti (giriai — trandžių suėsti) medžių kamieniai iš viso 2500 ha. plote. Pardavimo sąlygos bus paskelbtos prieš atidarant terminą; galima taip pat sužinoti Miškų Departamente, Eksploatacijos skyriuje.

Ūkio Ministerijos Miškų Departamentas.

Zbignieas Vidugiris. Taurages Miškų Uredos

SPAUSTUVÉ Laikraščio „ŽEMAITIJA“

S. KADUŠINO

Raseiniai, Senatorių gatvė № 45

(namas miesto Savivaldybės)

PRIEMĀ VISOKIUS SPAUSDINIMO DARBUS
VISOSE KALBOSE.

daro krataš net po kelis kartus pas kiekvieną bent šiek tiek žinoma lietuvi, persekioja ir niekina kiekvienoj vietoje lietuvius ir visa tai, kas tik lietuviška... Antai daugeliui lietuvių atėmė duoną, pavarydami juos iš vietų. Tai vėl daro rekvizicijas, atiminėja iš žmonių duoną, gyvilius, bet vien tik pas lietuvius sodiečius, pas veidmainius gi lenkus nei pirštu nieko neliečiant.

Arba štai jau susidarė lenkų draugija, kuri yra pasirengusi supirkinėti Lietuvoje žemę, kad toje žemėje lenkus apgyvendintus.

Bet visų jų nedorybių, kurias lietuviams lenkai padarė arba rengia nė neišskaitysi! Ir vis tik, visus tuos blogumus bedarydami, lenkai, garsiuosius danajus bėsėkdami, be paliovos kartoja:

— Mes esame jūsų broliai — tikėkit mums ir mylėkit mus.

Ir atsiranda nesuipratusių, tamsių mūsų dvarininkų bei jų pakalikų sukvailintų žmonių, kurie vis dar tik tiems lenkų danajų prižadams tiki, nežiūrint to, kad jie, lenkai, tie aiškūs mūsų dvarininkų prieteliai ir jų kviečiami bei vedami čia įsiveržė. Tiki lenkams ir jų agentams dvarininkams, tiki tiems žmonėms, kurie juk amžius mūsų skriauda gyveno ir iš tos skriaudos sau didžiausius turtus dvarus įgyjo.

Tik mūsų laimei tokių tamsuolių-apkvaišelių, susipratusios Lietuvos dalyje, labai maža yra. Jei bent šiek tiek dvaruose ir miestuose bei miesteliuose. Tokių arklųjų žmonių už tat pilna visose Vilniaus apylinkėse, kur dvarininkai beveik taip galingi šiandien, kaip ir baudžiavos laikuose.

Ir dvarininkai-lenkai, kad mus dar labiau įpainiojus, dažnai leidžia visame pasauly paskalų, kad žmonės lietuvių ir labai dargi norėtų Lietuva su Lenkija sujungti, bet, giri, lietuvių inteligentai, visoki svieto perėjūnai, tai rusų, tai vokiečių papirkti, nenorį Lietuvos su Lenkija jungti. Bet visi gerai žino, kaip nori to „sujungimo“ mūsų žmonės, kurie juk dar labai gerai atmena mūsų dvarininkų viešpatavimą ir kurie gerai supranta, kad lenkams Lietuvoje įsiviešpatavus. Dvarai jau niekad žmonių rankos nepatektų.

Ypač gerai tą žmonių «norą» išreiškia vienas laiškas, kurį gavome iš sodžiaus. Dedame jį čia tik šiek tiek kalbą ištaise:

„SKAUDVILĖ“

Gebriamoji Redakcija!

Meldžiu maloniai parašyti „L. Ūkininke“ apie santykius su lenkais. Pas mus eina labai daug gandų, būk mūsų valdžia susidėjo su lenkais iš vieno, ir lenkai bus mūsų ponais, o mes jų vergais. Jei tai tiesa būtų, tai geriau iš anksto vyti virves ir eiti pasikartų, negu po lenkų valdžia pasilikti. Nuo maro, bado, ugnies ir lenkų gelbėk mus Viešpatie!

Gana mums ir tų baudžiavos liekanų, kurias dar turime pas kiekvieną dvarponį. Štai mes „ordinarčikai“ ir mūsų žmonos ir šiandieną nešame mūsų bočių jungą ir liejame prakaitą ir ašaras nuo saulei užtekant ligi nusileidžiant. Neturime apriboto darbo dienos laiko nei mes, nei mūsų žmonos. Jie mūsų žmonas prievarta varo prie darbo 20 dienų be skatiko atlyginimo, o paskui po tų dienų, tai ant kiekvieno pavarymo, jos turi eiti už 50 kapeikų ir dar savo duona. Delko mūsų kudikiai esti ubagystė, palieka per didelį verkimą be akių, kumetyuose sudega? Štai mūsų kumetyne yra 22 vaikai. Visi jie palikti be motinos per dieną. Kas iš jų gali būti? Vakare motinos pareina iš dvaro, randa susikruvinusius vaikus. Ir ateina naktis, nėra kada nei pasilsėti, o ryta 3½ val. Jau turi būti dvare už pora varstų nuo kumetyno“.

Žinoma, tas kumečio laiškas paliečia tik vieną mūsų gyvenimo apsiereškimą. Bet ir visur, kur tik mes pasiseksime, kur tik pasisukę su lenkais ar dvarininkais. Lietuvoje susidursime — visur rasime tokių pat santykių, kaip ir tame laiške aprašyti. Ir jei įsigalėtų lenkas Lietuvoje, tai mūsų gyvenimas ne tik negerėtų bet kasdieną vis blogėtų. Mums gyvenimas blogėtų, bet ar blogėtų tuomet gyvenimas ir dvarininkui?

Iš tikrų šaltinių.

Gedraičiai. Čia jau prasidėjo lenkų bruzdėjimai bažnyčioje. Atvažiavo Gedraičiuosna žinomas lenkų agitatorius buvusioje Dovboro Musnickio armijoje senis Jozefowicz, 1863 m. maište dalyvavęs kareivis — dvarininkėlis iš Mogilevo gubernijos. Jisai čia varo agitaciją, kad jokios Lietuvos nėra ir nebus — visur čia esanti Polšča. Sulenkėjusių žmonių ūpas taip pakilo, jog ėmė kelti riaušes ir reikalauti, kad iš bažnyčios tuč tuojau būtų pašalintos lietuvių pamaldos ir pamokslai. Gir-di, visur čia dabar Polšča, visi išvien turi melstis «polskai, ne pagoniškai», buvę jau net parapijonų tarpe muštynių del pamaldų. Del riaušių bažnyčioje klebonas atvažiuosias Vilniun.

Lenkininkų žiedeliai jau rodosi, greit sulauksime ir uogučių...

PRĪMŲ ANT VALGIO
pusryčiai pietūs ir vakarienė
Nemakščių gatvelė № 16.

Ar einame iš vieno su lenkais?

Senovėje buvo pagarsėjusi savo gudrybėmis ir veidmainiavimu Danajų giminė. Jie savo kaimynams, tomis gudrybėmis ir veidmainiavimais pridarydavo be galo daug pikta. Todėl visų kaimynų jie buvo baisiausia nekenčiami ir niekinami. Ir vis tik, nežiūrint, danajai savo darė. Deliai tų danajų nedorobių susidarė net patarlė:

— Saugokis danajų ir tų, kurie meiliai kalba ...

Ir tokius vyliugius kaimynus visuomet buvo bauriausia, blogiausia turėti. Niekad nežinai, kur jie tau pinkles stato, niekad jų prižadams bei sutartimis su jais nepasitikėk: iš vienos pusės nuo jų apsidrausi — jie, žiūrėk, iš kitos pusės tave igels.

Lietuviai nuo amžių savo danajus turėjo ir tebeturi. Tie danajai — tai lenkai.

Apie mūsų sugyvenimą su lenkais praeitį nė nekalbėsime. Ten rasime iš lenkų pusės vien danajų pinkles. Ir reikia juos pasveikinti deliai pinklių sudarymo: jie mus taip buvo apipyne, kad mes be lenkų valios, nė krustelėti negalėjome. Ir dargi, kad jie bedugnė dar ėjo, tai ir mus su savim nusi-traukė.

Dabar atėjo kita gadynė. Lenkai, ačiū aktai laimei, gavo progos iš tos bedugnės iškilti. Ir kai tik jie iš tos bedugnės galvą iškišo — tuojau vėl ėmėsi savo danajų politikos: kur galima buvo ginklu ką nuveikti — nuveikė ginklu, kur negalima ginklu — griebiasi gudrybių, veidmainiavimų visiems ima per akis meluoti. Ir kaip matai, dar metams nuo to savo prisikėlimo nepralinkus, lenkai visiems ikerėjo, įsipyko.

Lietuvon, mūsų daarininkų išganių kviečiamas ir vedamas, lenkas įsiveržė su kardu rankoje. Įsiveržė ir tuojau pamynė mūsų teises, bauriausia mus nuskriaudė. Vilniuje, mūsų senų senovės sostinėje panaikino beveik visas lietuvių kultūros įstaigas, darė ir

Širvintos. Lenkų kareivių būrys buvo išpuolęs tris lietuvių kareivius ir buvo nuginklavęs. Lietuviai užsilaikę ramiai. Tačiau lenkai, sulaukę įsakymo iš Vilniaus, sugrąžino lietuviams ginklus.
«N. L.»

VILNIUJE.

Lenkai lietuviams ir žydus iš vietų atstato.

Geg. 8 d. iš Savičiaus ligoninės atstatė akų gydytoją ordinatorių ambulatorijos skyriuje, dr. Ver. Alseikienę-Janulaitę, o jos vietoje paliko konsultantą. Keistas mainas.

Iš šv. Jokūbo ligoninės atstatė moterų ligų gydytoją Van. Tumėnienę. Jos vietą atidavė lenkui.

Iš tos pat ligoninės atstatytas žydas dr. Levand.

— **Suimtųjų padėjimas.** Visus suimtuosius lenkai veda į b. Žeminkų Banko rūmus. Čia juos tardo vyresnieji tardytojai Klimantovič ir Odyniec. Kol susilauki, savo eilės kitam prisieina sugaišti bent 10 dienų. Gi tebesikaitant laikinai suimtu, negauni pavalgyti. Buvo atsitikimų, jog suimtieji badu alpo ir reikėjo jie išvežti į ligoninę. Gerai, jei kurius išsiunčia į darbą: jie gauna sriubos. Dažnai, iškentęs visa, pasirodo visai nekalas. Daug suimama žydu, bet nemaža ir tos vietos lenkų. Esama ir 7—8 lietuvių, grįžtančių iš Rusijos, laimingai perėjusių sienas ir čia pat Vilniuje ikliuvusių, kaip „šnipai“. Tardytojų turima komunistų sąrašai iš Vilniaus, Smalensko, net Minsko. Kurie raudasi tuose sąrašuose, o neprisiduoda esą komunistai, tie mušami elektros vielomis kruvinai. Sako, tardytojai padeda rezoliucija: Bič. Nejaugi pasikartoja buv. rnsų „zastienok“?
«N. L.»

Socialinės Apsaugos Skyriams, visoms Valsčių, Miestelių, ir Apskričių Savivaldybėms

Lietuvos neturtelių vaikų maitinimui pagerinti amerikiečiai teikė prisijusti maisto.

Jo išdalinimas reikalingiems uždedamas Socialinės Apsaugos Skyriams, o kur tokių nėra, vietos savivaldybės privalo ūmu laiku sutverti vaikams šelpti Komisijas.

Tokia Komisija turi būti sudaryta iš atstovų: vietos savivaldybės, labdarinųjų draugijų, organizuotų darbininkų atstovų, mokytojų ir šelpime naudingų žmonių.

Maistas tarp labdarinųjų draugijų bus skirstomas per Socialinės Apsaugos Skyrius arba aukščiau minėtu būdu susitvėrusias Komisijas.

P a s t a b a. Laikiniai, kol nespėjo susitverti tokios Komisijos, labdaringos draugijos maista, gali gauti iš artimiausių Suėmimo Komiteto sandėlių per Apskričių Komitetus.

Maisto gavimui reikalinga išpildyti pridėdamas čia instrukcijos reikalavimus.

Atsižvelgiant į visą pradėtojo darbo svarbą, Socialinės Apsaugos Departamentas ragina kuostropiausiai imtis jį vykdyti:

(Pasirašė) J. Paknys

Darbo ir Socialinės apsaugos Ministeris
K. L e k e c k a s

Socialinės Apsaugos Departamento Vedėjas.

Visi apskričių, miestų ir valsčių Komitetai neatidėliojant organizuoja Socialės Apsaugos Skyrius, ar bent vaikams šelpti Komisijas.

Tie skyriai, ar tos Komisijos ir ves visą vaikų maitinimo darbą. Instrukcijų lapų vaikų surašymui ir apyskaitų davimui, maisto lapelių ir reikalingų nurodymų visi Raseinių, Skaudvilės ir Tauragės apskr., apskričių, miestų ir valsčių S. A. Skyriai ir vaikų šelkimo Komisijos gali gauti iš Darbo ir Socialės Apsaugos Ministerijos Igaliotinis Raseinių Apygardai (Raseiniuose, Ančakių g. № 8).

VISOMS RYSEINIŲ SKAUDVILĖS IR TAURAGĖS APSKRIČIŲ MIESTŲ, VALSČIŲ IR KAIMŲ SAVIVALDYBĖMS.

Raseinių Apygardos Darbo ir Socialės Apsaugos Inspekcija prašo valsčių, miestų ir

kaimų valdybas duoti žinią apie darbininkų ir darbo stovį miestuose, kaimuose ir dvaruose, esančiuose jų žinyboje, atsakant į šiuos klausimus:

1) Miesto, miestelio kaimo, ar dvarų pavadinimas. 2) Gyventojų skaičius. 3) Darbininkų skaičius. 4) Kurios valdiškos įstaigos tenai yra? 5) Kurios pabirkos, dirbtuvės ir t. t. iki karui dirbo? 6) Kurios pabirkos, dirbtuvės ir t. t. dabar dirbą? (randasi tenai)? 7) Ar turi darbininkai kurių nors profesinių organizacijų: jai turi tai kurių? 8) Ar turi darbininkai dar kitų kurių organizacijų? 9) Ar darbuojasi kurios nors tarpininkaujančios įstaigos? (darbo biržos) ir t. t. 10) darbininkų uždario minimumas ir maksimumas? (Kiek mažiausia ir kiek daugiausia uždriba darbininkai?) 11) Tarnautojų uždario minimumas ir maksimumas. 12) Vidutinis darbo dienos ilgis? 13) Kiek reikalinga minimumo kalbamoje victoje pragyventi? 14) Ar esama bedarbių ir jų skaičius? 15) Kokie rastusi darbai bedarbės prašalinimui? 16) Įvairios žinios, kurios galėtų geriau išaiškinti darbo ir darbininkų stovį.

Žinias siųsti tuojaus į Raseinių Apygardos Darbo ir Socialės Apsaugos Inspekciją (Raseiniai, Ančakių g. № 8.) Ten pat galima gauti spausdintų klausimų lapų.

Darbo Socialės Apsaugos Inspektorius
(parašas.)

Vyriausiojo Karo Vado pranešimas.

6. 6. 1919 m.

Birželio 4 d. Panemunėlio—Kamajų srities fronte ramu. Ypatingų įvykių nebuvo. Žvalgų būriai daro žvalgybą.

Birželio 5 d. pradėjom eiti pirmyn. Priešakinės dalys susirėmė su priešininku. Priešininkas skubiai pasitraukė.

Paėmėm karo grobio: 1 kulkosvydį, arklių ir 10 belaisvių.

Kaip žvalgai patyrė, rusų gurguolės susibūrė Jakovkos stoty ir gabenasi į Daugpilį. Utenos srity mūsų dalys birželio 4 d. žygiavo Daugpilio kryptimi.

Paėmėm Vaišiškių, Daugalių ir Antalieptų miestelius, kurių linijoje ir įsistiprinom.

Mūsų partizanų būriai smarkiai veržiasi į priekį.

Birželio 5 d. dešiniojo sparno frontuose atmainų neįvyko.

Operacinio skyriaus Viršininkas
Karininkas **ADAMKIEVIČIUS.**

Telegramos.

Taikos konferencija del vokiečių austrų santykių.

Viena, 6. 4. (LTB)

Berlyne užsienio reikalių ministerija telegrafavo Vienos vokiečių pasiuntinybei, kad del vokiečių austrų vokiečiams atsakysia notoje:

„Vokiečiai niekad nemanė ir jie niekad nemanys jėga pakeisti vokiečių austrų sieną. Tačiau, jei vokiečių austrų gyventojai norėtų valstybinio sąryšio su vokiečiais, tai nėra vokiečių pareiga priešintis tokiam norui, nes tautų apsisprendimo teisė neturi būti vokiečių nenaudai“.

IŠ BOLŠEVIKŲ KRAŠTO

Elsinkai, 6. 2. (LTB)

Rusų spauda praneša, kad Bakaevui pavesta ginti Petrapilį. Visi tinkantieji kariuomenei, gimusieji ligi 1900 metu mobilizuoti. Taip pat įsakyta visiems sovietų organizacijų nariams, iš 9 gubernijų stot į Petrapilį.

Atamonas Grigorijevas, kuris ties Charkovu kariauja prieš bolševikus, pasitraukė atgal į pietus. Dutovas paliuosuotas iš vietos kaip Orenburgo armijos vadas.

Kolčakas sutinka su santarvės sąlygomis.

H a a g a 6. 3. (LTB)

«Holleuds Nieuwe Büro» patyrė iš Paryžiaus, jog ten gauta iš Omsko žinia, kad Kolčakas įsakymo savo kariuomenei pareiškė sutinkąs pripažinti santarvės statytąsias sąlygas.

Yra žinių, kad paimtas Petrapilį

Kristiania, VI. 3. (LTB)

Anot „Tidens Tegen“, Murmane ir Pečnagoje yra žinių, kad suomių ir iganių armija jau paėmė Petrapilį.

Šaros gyventojai prieš italus

Viena, VI. 3. (LTB)

Agramo laikraščiai praneša, kad Šaroje kasdien esti kovų tarp italų kareivių ir vietinių gyventojų. Tik atvykus vlenam anglų kreizeriui kovos pasibaigusios. Daug pietų slavų gyventojų pabėgė iš Šaros.

Silezijos gyventojai pasirengę kariauti su lenkais

Versale, VI. 2. (LTB.)

„Daily Mail“ Paryžius leidimo įdėjo savo laikraščio atstovo pranešimą iš Aukštosios Silezijos, kur jisai važinėjo, kuriame tvirtinama: Aš esu isitikinęs, kad Silezija kariaus. „Aš tvirtinu, kad Silezija pradės kariauti kaip tik pirmas lenkų kareivis peržengs sieną. Sutartis gali būti pasirašyta arba ne, tai Silezijos armijai vis vien; ji jau stovi dveitas mylių už fronto pasirengusi.“

Vokiečių protestas del Reino respublikos paskelbimo

Vokiečių ministeris Erebergeris telegrafu prašė vokiečių komisijos pirmininko Hameršteino perduoti Fochul jo griežčiausį protestą del Reino respublikos paskelbimo.

Santarvės sąlygos tautų mažumoms saugoti nekeistos.

Versalė, 6. 3. (LTB)

Rumumu taikos delegacija pranešė „Tems'o“ laikraščiu: kelioms minutėms prieš atidarant taikos derybas St. Gernene jį patyrusi, kad taikos sutarties skyrius del mažumų, kurį svarstė šeštadienį, esąs nekeistas. Rumunų delegacija raštu užprotestavusi, nes ji nenorėjo daryti jokių priekaištų esant priešininkui.

Naujosios Austrų valstybės patenkinotos austrų taikos sąlygomis.

Praga, VI. 3. (LTB)

Čekų slovakų delegatas Bemos pareiškė vienam „Temps'e“ bendradarbiui, kad jis patenkintas tajkos sutartimi su austrais. Tą pat pareiškė pietų slavai, kad jie sutinką su sutarties patiektomis taisyklėmis.

ATITAIŠYMAS. Straipsnis «Ar einam iš vieno su lenkais» paimtas iš „Liet. Uk.“ ri per klaidą tas po straipsniu nepažymėta.

Red.

Redaktorius: Redakcijos Komisija.

Dantų gydytojas U. ZIVAS iš Kelmės

Nemakščių gatvė № 75 (prieš. D-ą Mankauską)

Priimama kasdien nuo 9-1 v. d. ir nuo 3-5 v. v.

Gydymas dantų ir visų burnos dalių, pliombavimas visokiomis medegomis. Prašalinimas dantų be jokio skausmo (anestezija) IDEJIMAS PADIRBTŲJŲ DANTŲ. Prie kabineto atskiras technikas.

REIKALINGI

VETERINARINIAI FELDŠERIAI

Prašymus su dokumentais prašoma prisiųst paštu į **Kražius**. Veterinariniam gydytojui Šukštai.